

Scenă din „Slavă partidului”, montaj literar-muzical, interpretat de un colectiv din Mucel.

Foto: L. TIBERIU

Pe scenele finalei

TEHNICĂ ȘI ARTĂ

La Biblioteca centrală de stat, într-un tinar înalt, cu ochii numai flacăra.

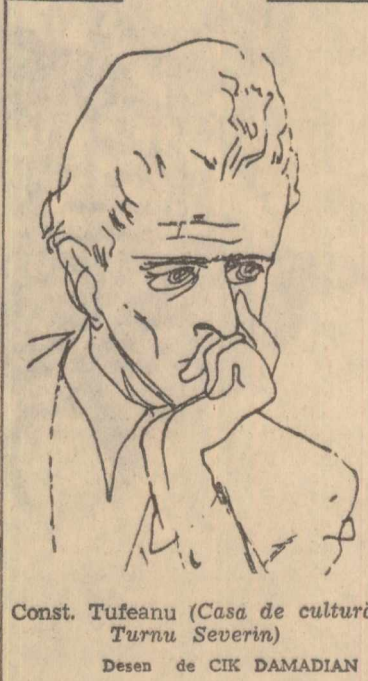
— Vă rog să-mi spuneți, se adresează el omului de la intrare, în ce loc găsece biblioteca de cărți tehnice, și unde cea de beletristică, în special dramaturgie?

Precizia formulor matematice și zborul avânt al fanteziei sint preocupări deopotrivă de dragi inginerului mecanic Constantin Tufeanu din Turnu-Severin. Cu ce ocazie se află el în București? Cu una deosebită: formația de teatru a Casei de cultură a prezentat în finala celui de-al treilea festival biennial de teatru „I. L. Caragiale”, un spectacol valoros: „Dacă vei fi întrebă”, de Dorel Dorian. Iar inginerul nostru i-a fost instructor.

La întreprinderea din Turnu-Severin, grija pentru temperatura cit mai constant scăzută a frigiferelor constituie preocuparea lui de seamă, dar la casa de cultură, ca animator al mișcării artistice, el face să se ridice mercurul entuziasmului cit mai sus.

De ani de zile, conducând cei peste patruzeci de membri ai cercului dramatic, nu numai că a reușit să monteze și să prezinte nenumărate spectacole, într-unul și trei acte, atât la teatrul din orașul său cit și în deplasări, dar a format, dintre interpreți, și vreo zece instructori de teatru și de brigadă artistică de agitație, care lucrează cu formațiile artistice ale cluburilor sau căminelor culturale.

Petrecându-și majoritatea timpului liber la casa de cultură, Constantin Tufeanu a reușit să antreneze nenumărați tineri din oraș la

Const. Tufeanu (Casa de cultură Turnu Severin)
Desen de CIK DAMADIAN

Un spor remarcabil de realizări

Cea dintâi constatare pe care o poți face pe marginea desfășurării celui de-al III-lea festival „I. L. Caragiale” este una care se referă la propriile tale sentimente căi vizionând zi cu zi zecile de spectacole ale artiștilor amatori, sentimentul de stimă pentru munca uriașă dăruită în cursul anilor de către factorii de îndrumare și de către zecile de mii de artiști amatori acestui sector al marelui front cultural din țara noastră crește năvalnic, pînă la admirație. E cu atât mai evident efortul acesta a sute de mii de oameni, pentru noi care cunoaștem ce însemnează forța de organizare a marilor bătălii economice și culturale de către Partid. Și e prea limpede că fine de perspectivă socialismului capacitățile de a deschide pîrții largi de perspectivă înnoitoare progresului economic și cultural al maselor. Drept urmare, înregistrăm la Festivalul „I. L. Caragiale” din acest an o creștere a nivelului ideologic și artistic în pregătirea și prezentarea spectacolelor, în originalitatea inspirată a scenografiei.

Fără să anticipiez asupra aprecierilor juriului și limitîndu-mă la ceea ce reprezintă esența creșterii nivelului complex al artei teatrului de amatori, mă gîndesc la spectacolul „Singur printre dușmani” al echipei uzinelor „Republica”, la „Fiul secolului” al echipei de la „Electronica”, la „Piața ancorelor” al casei de cultură „Tudor Vladimirescu”, la „Îndrăzneala” Dolhasca și a Hușilor, la „Dacă vei fi întrebă” al casei de cultură din Turnu Severin. Festivalul e în mers cînd scriu aceste rânduri, ceea ce înseamnă că vom avea noi și noi prilejuri să invocăm un spor de realizări, a-lăturîndu-le afirmațiilor noastre cu privire la creșterea nivelului ideologic și artistic al artei teatrale de amatori. Ponderea de gravitate, ecoul plin de rezonanță din alți emoțiilor artistice, pasiunea transmișă mesajului ideologic sint la majoritatea echipelor în cursul unor cristalizări superioare, evidente.

Desigur că pe măsură ce crește ponderea trebuie și arși bine consolidate înainte ca spectacolele de amatori să-și zăboresc. Asem mii de cămine culturale și zeci de case de cultură care fac foarte bine oprindu-se la prezentarea pieselor de teatru „gen scurt”, desăvîrșindu-și astfel posibilitățile complexe pentru a putea trece mai tîrziu la „marele” repertoriu.

Creșterea literaturii dramatice pentru amatori e mobilizată și se orientează cu dragoste și trageră de inimă spre asigurarea unor piese într-un act, de cea mai bună calitate, în stare să oglindescă emoționant realitățile noi ale vieții. Rugăm de aceea colectivele de artiști amatori să stăruie și ele alături de noi pe drumul desăvîrșirii genului scurt. Nu de alta, dar trecerea spre forme mai dificile devine firească de abia după această desăvîrșire. Am în minte și în inimă pe cititorul artistic Irmie Nicolae de la căminul cultural din Bazga — Huși, care ne-a desăvîrșit povestindu-ne „Pupăza din tei” a lui Creangă.

TIBERIU VORNIC

5 MINUTE cu cei de la Sîntana

Nu puteau cu nici un chip să ne acorde mai mult. Și asta nu pentru că nu le-ar fi plăcut să povestească despre munca lor artistică și mai ales despre gospodăria colectivă „Viața nouă” în care muncesc împreună de 12 ani, ci fiindcă știuseră că într-o scenă la orele 17.30 și, iată, acum trebuiau să înceapă cu aproape o oră înainte. Așa dar... 5 minute.

— De ce ați ales pentru a vă prezenta în festival tocmai această piesă? „Un iaz...” și o poveste cu haz?

— Ne gîndim întotdeauna cînd ne alcătuim repertoriul, ne răspunde ION IORDĂCHESCU, instructorul echipei, ca acesta să și ajute la îndeplinirea sarcinilor gospodăriei.

— Că doar sintem gospodărie frunțasă, decorată cu „Ordinul Muncii” clasa I, și avem un fond de bază de peste paisprezece milioane, ne spune crescătorea de păsări, ELENA PLOSCARU.

— De aceea cînd a trebuit să alegem piesa pentru festival, își reia ION IORDĂCHESCU i-deea, ne-am gîndit s-o alegem în așa fel încît nu numai să ne placă, dar să fie și un stimul în munca noastră. Și cum „Un iaz...” și o poveste cu haz” ne-a plăcut și surprinde și o problemă care ne preocupă — introducerea

unor noi ramuri care să aducă venituri mari — iată că am pus-o în scenă.

— Șase spectacole am dat pînă acum cu ea în Sîntana și încă opt în comunele vecine, ține să sublinieze ELENA PETRIȘOR, Oana zis Ion în piesă și studentă la Facultatea de filologie, „în timpul liber”, cum ride ea. deși oricine ar putea mărturisii că e o studentă foarte bună.

— El, și am avut și un astfel de succes, ține să adauge colectivista ANA GOINA. După ce am dat primele spectacole, consiliul de conducere al gospodăriei noastre a hotărît valorificarea unei bălți pentru creșterea de rate.

— Și, iată, în discuție FIRA TUCUTEANU, o baltă ce s-a format în urma scoaterii de

pămînt pentru construcțiile din comună, că doar numai în cițiva ani s-au ridicat în Sîntana 650 de case noi, iar pentru rațe, balta va fi răi, nu alta.

— El sigur, dănașelor sint creșcătore de păsări, de aceea dănaștea amănunțit, despre baltă și rațe, le necăjește colectivista FRANTZ WEISSENBURGER, FRANTZ WEISSENBURGER, instructorul lui Ciulin.

Din gura „nanelor” care-și luaseră în serios rolurile din „Un iaz...” și o poveste cu haz”, Weissenburger a scăpat numai datorită vocii rezonante de culise: În scenă! Sîntana în scenă!... Altfel, cine știe ce se întîmpla... Că aprige sint colectiviste din Sîntana nu numai pe scenă...

M. P.

Colectivistul Ion Budui (Irimia), profesorul Ion Iordăchescu (Anton), crescătorea de păsări Elena Ploscaru (Gherghina), colectivista Frantz Weissenburger (Ciulin) și profesorul Nicolae Stan (Neașu) într-o scenă din „Un iaz...” și o poveste cu haz”. Foto: MIHAI POPESCU

ÎN CULISE

Ne mai desparte doar o oră de clipa cînd vom auzi ultima bătăie a gongului, iar luminile rampei se vor revărsa pe scenă. Și deși în culise e încă liniște, în inimile oamenilor care se machiază acum în fața oglinzilor și care au schimbat pentru moment uneltele lor de fiecare zi — strungul sau mașina, rigla de calcul sau mistria — cu costumele personajelor lui Makarenko, și-a făcut loc emoția caracteristică unui astfel de eveniment, cum este finala Festivalului biennial de teatru. Dar să facem cunoștință cu acești oameni sosiți de cîrind dintr-un port de pe Dunăre să prezinte în fața juriului și a spectatorilor bucureșteni spectacolul pe care l-au pregătit cu atîta trageră de inimă.

Sînt toți muncitori și muncitoare, intelectuali și elevi pasionați de arta scenei și care și-au cîștigat un frumos renume în portul brăilean. În culise, înaintea începerii spectacolului, ei mi-au vorbit despre viața și munca lor, despre strădaniile lor de artiști amatori.

Mihai Gheorghiu, mai ieri muncitor într-o întreprindere metalurgică din orașul port, iar azi student la Institutul pedagogic din localitate, interpretează în spectacol pe Makarenko. Nimos și cumpătat, viitorului profesor nu i se putea găsi un rol mai potrivit. Dar Mihai Gheorghiu nu are timp să ne dea mai multe amănunte despre el, căci și acum, înaintea intrării în scenă, repetă încă în fața oglinzii.

Mezinul artiștilor amatori, Gelu Malacua, căruia abia îi miște mustața, ține și el să ne prezinte, însă sub chipul personajului pe care îl interpretează: „Mă numesc Vanea orfanul și vă mărturisesc că rolul meu mă încîleşte”.

Demetrie Debrețin, tehnician la Șantierul naval „Mai” din Brăila, e veteranul echipei artistice a casei raionale de cultură. Cu toate că a împlinit zilele acestea 55 de ani, el răspunde întrebărilor noastre, privindu-ne prin oglinda de cristal: „Activitatea în echipe de amatori de teatru de aproape 15 ani, dar vă spun sincer că fiecare spectacol îmi produce emoții deosebite. Cum anume vor aprecia spectatorii contribuția mea pe scenă, prin ce le voi dovedi că am crescut

azi față de ieri, iată întrebările firești pe care mi le pun înainte de a păși pe scenă”.

Tuturor acestora, Dumitru Pîslaru, instructorul artistic, actor la Teatrul de stat din Brăila, vrea să adauge o nouă cunoștință. E Cătălina Gheorghiu, deghizată în spărgătoarea Marusia.

E cea mai pasionată artistă din colectivul nostru.

— Ce profesie are?

— E asistentă sanitară și vine la repetiție tocmai din comuna Golăsești, situată la 20 km. depărtare de Brăila. De cinci ani face aceste drumuri. Și nu lipsește niciodată din mijlocul nostru.

Paul Crișan, muncitor la Întreprinderea „Laminorul”, nu apucă bine să ne povestească despre pasiunea sa pentru teatru că gongul a și bătut a treia oară.

Deci, succes brăilenilor!

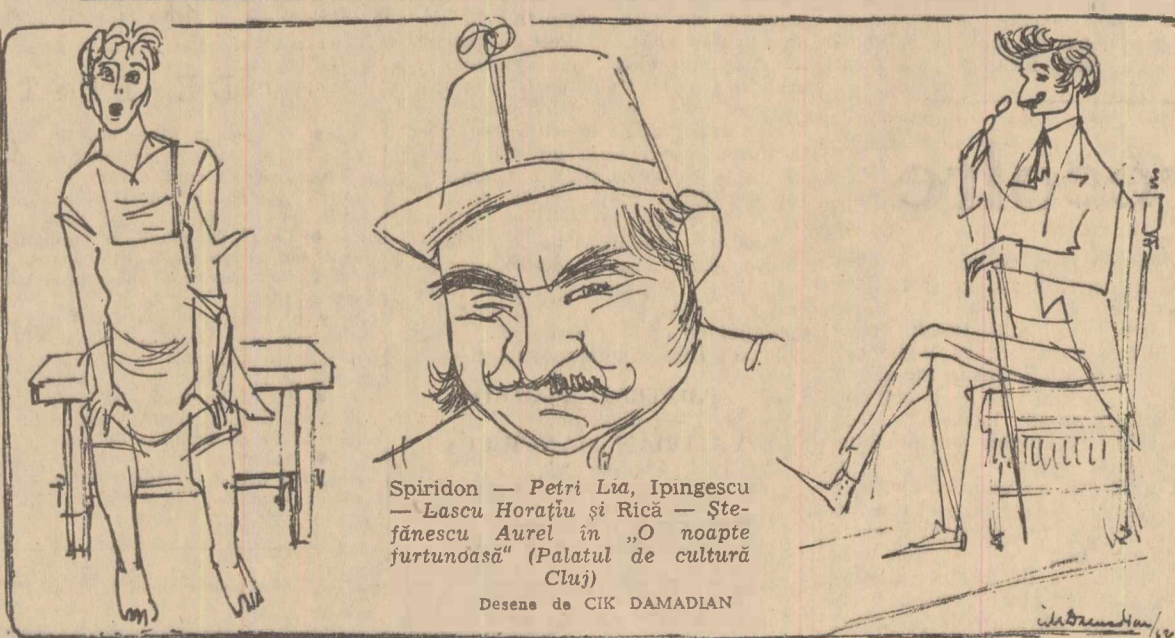
L. VASILESCU

Eva Hügel e o bună gospodină. Cînd această principală ocupație îi dă răgaz, atunci mai are una, tare dragă: arta păpușerească pe care o practică de aproape 4 ani la casa de cultură din Reghin.

Mai sint cîteva minute pînă la începerea spectacolului și păpușile așteaptă pînă sunetele săl-tărețe ale muzicii, după care să se înălțeară în ritmul dansului. Sala e plină și așteaptă și ea.

— Au sosit copii la spectacol? — o întrebăm pe Eva Hügel.

— De astă dată, păpușile noastre nu dau viață poveștilor și legendelor. Ele fac parte din brigada de agitație și se adresează, în spectacolul intitulat „În ajun de sărbătoare”, oamenilor de toate vîrstele. Chiar în iarna aceasta, vom merge cu ele sus, tocmai la grurile de exploatare a lemnului, să ducem tăietorii de la Săcuiu. Gura Văii, Tireu, Valea Gurghului, mulțumire pentru

Spiridon — Petri Lia, Ipingscu — Lascu Horațiu și Rică — Ștefănescu Aurel în „O noapte furtunoasă” (Palatul de cultură Cluj)

Desene de CIK DAMADIAN

Păpușarii din orașul viorilor

lemnul de rezonanță pe care ni-l trimite la Reghin.

După cum se vede, avem de-a face cu un spectacol puțin obișnuit, care începe în acordurile muzicii lui George Enescu și Ciprian Porumbescu. Într-adevăr, basmul a fost lăsat la o parte și în fața ochilor îți apare poemul realităților de astăzi ale Reghinului, așezare cunoscută și datorită iscușțiilor meșteri care transformă lemnul dur din Valea Gurghului în cele mai gingașe instrumente muzicale. Și versurile pline de semnificație ale Mariei Balosin, spuse cu măiestrie de Eva Hügel, te transportă de la Săcuiu la locul de muncă al neîntrecuților meșteri.

„Iată-și pe tăietorii de lemn în miniatură, sus la Lăpușna, în inima pădurilor de rășinoase, doborînd, cu fierăstraie electrice, brazi falnici. Apoi, trenulețul cu bușteni, serpînd pe cărările de

munte, care se opresc la Reghin, în noua hală a fabricii de instrumente muzicale.

Păpușile vorbesc parcă despre visul tăietorilor de lemn, vis care zboară pe strunele instrumentelor cărora meșterii le dau viață în uzina lor modernă.

„În acordurile Rapsodiei Romine, se înving apoi în dans păpuși-violoncel, păpuși-violoncel, contrabași și chitare.

După aproape jumătate de ceas de ascultare a poemului povestit cu patos de păpușarea gospodină, spectacolul se încheie cu o scenă din sala Ateneului. E un concert al instrumentelor produse de muncitorii de la Reghin.

Scena vie, care se montează și se ridică în timpul spectacolului, grația în dans a instrumentelor sonore, măiestria actorilor anonimi de la casa de cultură raio-

nală din Reghin, a lui Petre Ibriceanu, a Rozali- ei Pîrkolab, a Șarlotei Haltrich, minuitoare de pă-

puși, și a soțului ei Rudolf, re-gizor amator, precum și a întregului colectiv te-nedeamnă parcă să-ți cunoști mai îndeaproape.

Echipa păpușarilor din Reghin are o bogată istorie, care s-a scris, timp de 8 ani, pe drumurile raionalului, în satele colectivizate și în exploatarea de munte, peste tot acolo unde păpușarii au dus în limbile romîni-măgiară bucuria și mulțumirea lor pentru viața luminoasă de

Pe „scena mică”, păpușarii amatori ai Casei de cultură din Botoșani au prezentat „Deschide-te traistă” de M. G. Polivanova. În clișeu: Virgînia Brăteanu, Ecaterina Kolman și Constantin Leizeriuc cu Iulișka, Marika și Băcanul, păpușile pe care le minulesc.

Foto: MIHAI POPESCU

ÎNDRĂZNEȚII

Cu „Îndrăzneala”, piesă în trei acte de Gh. Vlad, s-au prezentat în finala celui de al III-lea festival biennial de teatru de amatori două echipe: cea a căminului cultural din Dolhasca și cea a casei raionale de cultură din Huși. Nu însă despre spectacolele lor vreau să vorbesc aci, ci toate că amîndouă au fost îndelung și pe merit aplaudate, ci despre

CARNET

cîtiva „îndrăzneți” de altfel și pe alte planuri decît cei ai lui Gh. Vlad, dar nici măcar pe scena și pe publicul, în speță ceea ce este mai greu și cere nu un oarecare efort, ci un efort creator: decorul.

Îndrăzneții însă nu sint numai acești cițiva, al căror nume apare aci, ci sint mulți și se socotesc cu sutele de mii.

Despre acestea dealtfel vorbesc de 8 zile, de dimineață și pînă tîrziu în noapte, toate spectacolele prezentate de artiștii amatori în finală.

MARIANA PIRVULESCU

VIOREL LUPU

